

KAITSEMINISTEERIUM

Muhu Vallavalitsus

vald@muhu.ee

Teie 02.08.2019 nr 7-6/530

Meie 03.09.2019 nr 12-3/19/3145

Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu koostöölastamine

Muhu Vallavalitsus on esitanud Kaitseministeeriumile koostöölastamiseks Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu. Täname Teid tõhusa koostöö ja Kaitseministeeriumi esitatud ettepanekutega arvestamise eest!

Juhime Teie tähelepanu, et üldplaneeringu joonisel 1 „Maakasutusplaan“ ja joonisel 3 „Liiva küla“ on viga riigikaitse ehitise piiranguvööndi leppemärgi seletuses. Joonistel on leppemärgi seletusena märgitud „radari piiranguvöönd“. Tegemist on Kaitseväge Muhu linnaku piiranguvööndiga, mistõttu palume vastavalt ehitusseadustiku § 120 lõikele 2 märkida leppemärgi seletuseks „**riigikaitse ehitise piiranguvöönd**“. Palume viga parandada enne üldplaneeringu vastuvõtmist.

Ühtlasi palume võimalusel täiendada üldplaneeringu seletuskirja punktis 5.5.2. „Puhkekohtade ja telkimisalade ettevalmistamine ja kasutamine“ esitatud tingimuste loendit punktiga 3, milles märkida, et Koguva karjääris ajutiselt kasutatava laskeväljaõppeala ohualas puhkekohtade ja telkimisalade täpsete asukohtade ja ehitamise tähtaegade otsustamisel teha koostööd Kaitseliiduga. Nimetatud tingimus on oluline ohutuse efektiivsemaks tagamiseks.

Planeerimisseaduse § 85 lõike 1 alusel **koostöölastab Kaitseministeerium Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu tingimusel, et enne üldplaneeringu vastuvõtmist parandatakse üldplaneeringu joonistel eespool nimetatud leppemärgi seletus.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Katri Raudsepp

Kaitseinvesteeringute osakonna juhataja
asetäitja

Maris Freudenthal 717 0165
maris.freudenthal@kaitseministeerium.ee

Ene Mägi 717 0539
ene.magi@kaitseinvesteeringud.ee

Raido Liitmäe
vallavanem
Muhu Vallavalitsus
maa@muhu.ee

Teie 02.08.2019 nr 7-6/530

Meie 04.10.2019 nr 6-5/19/46-6

Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõust

Esitasite Keskkonnaametile planeerimisseaduse (edaspidi *PlanS*) § 85 lõike 1 alusel kooskõlastamiseks Muhu valla üldplaneeringu (konsultant: OÜ Hendrikson&Ko) (edaspidi ka *Muhu ÜP*) ning keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) aruande eelnõu (konsultant: Skepast&Puhkim OÜ, projekti nr 2016-0070)¹. Keskkonnaamet pikendas 22.08.2019 kirjaga nr 6-5/19/46-5 kooskõlastamise tähtaega.

Keskkonnaamet ei kooskõlasta Muhu valla üldplaneeringut ning keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande (edaspidi ka *KSH*) eelnõud, sest planeering on vastuolus planeerimisseaduse § 3 lg-ga 2 ja § 75 lg 1 p-ga 2 ning looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) 32 lg-ga 2 ja § 53 lg-ga 1 ja 2.

Märkused Muhu ÜP materjalide kohta:

1. Muhu ÜP seletuskirjas (edaspidi ka *seletuskiri*) ptk 5.5 lk 26 on nimetatud, et *puhkealal on lubatud väikeses mahus maa-alast vastava otstarbega hoonete rajamine*. Keskkonnaametile jääb arusaamtuks, mida peetakse silmas väikese mahu all. Keskkonnaamet palub täpsustada väikese mahu ulatust.
2. Seletuskirja ptk 5.5 lk 26: *Supelrand/supluskoht (edaspidi supluskoht) – üldplaneeringuga määratud ala veekogu ääres, mille põhiülesanne on inimestele puhkuse võimaldamine. Üldplaneeringus märgitud ujumiskohad on looduskaitseaduse kohased (perspektiivsed) supelrannad*. Keskkonnaameti hinnangul ei võrdsustu supluskoht supelranna mõistega looduskaitseaduse (edaspidi ka *LKS*) § 42 tähenduses. Lisaks ei ole esitatud Muhu ÜP jooniste 1 ja 2 kohaselt kavandatud supelrandu vaid jooniste legendide kohaselt ujumiskohti ja joonisele märgitult supluskohti. Muhu ÜP joonistel 1 ja 2 on näidatud planeeritavad ujumiskohad, mis ei võrdsustu samuti LKS järgse supelrannaga. Arvestades, et LKS § 42 ja § 38 lg 4 p 3 käsitleb mõistet supelrand, siis palub Keskkonnaamet ka ÜP materjalides ulatuses, kus on mõeldud LKS järgseid supelrandu, läbivalt kasutada mõistet supelrand ning teha selget vahet, mis on ÜP järgne supelrand LKS tähenduses ja mis mitte. Arvesada tuleb ka KSH aruande lk-l 169 viidatud Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määrusele nr 74 „Nõuded suplusveele ja supelrannale”, millele supelrannad peavad vastama. Seega iga suplemis/ujumiskoht ei ole supelrand LKS § 42 ja § 38 lg 4 p 3 tähenduses.

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 5.08.2019 nr 6-5/19/46-4 all
Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee /
www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

3. Keskkonnaameti hinnangul ei tule seletuskirja ptk-st 5.5 nimetatud planeeritavate puhkealade ja –kohtade osas selgelt välja, mis on juba olemas ja mida juurde planeeritakse ning milline on planeeritavate puhkealade ja –kohtade ulatus. Näiteks on välja toodud ühe planeeritava puhkeala ja –kohana Lõetsa küla lautrikoht. Samas Muhu ÜP joonisel 1 „Maakasutusplaan” on märgitud planeeritav Lõetsa supluskoht (legendi järgi planeeritav ujumiskoht) ja roheline alana planeeritav puhke- ja virgestusrajatiste maa-ala ning nimetatud maa-ala juures olemasoleva avaliku lautrikohana Sääre lauter. Jäeb arusaamatuks, kuhu on planeeritud puhkeala ja –kohana Lõetsa küla lautrikoht ning millised tegevused on planeeritavad ja millised on olemasolevad objektid. Seletuskirja ja joonise 1 „Maakasutusplaan” vahel on ebakõla (vastuolu PlanS § 3 lg-ga 2).
4. Muhu ÜP joonise 1 „Maakasutusplaan” kohaselt on puhke- ja virgestusrajatiste maa-alad kavandatud Rannaniidi pankade maastikukaitseala Rannaniidi pankade piiranguvööndisse Läänemere ranna ehituskeeluvööndisse (praktiliselt tervenisti kaetud kaitstavate elupaigatüüpidega, alal registreeritud mitmed III kaitsekategooria liigid ja üks II kaitsekategooria liik), Rannaniidi hoiualale (tervenisti kaetud kaitstavate elupaigatüüpidega) Läänemere ranna ehituskeeluvööndisse, osaliselt Karjalasma metskond (47801:007:0933) katastriüksusel projekteeritavale Piiri kanakulli püsielupaiga piirangu- ja sihtkaitsevööndisse (sinna on ka puhkekoht kavandatud), Ranna-Põitse hoiualale Läänemere ranna ehituskeeluvööndisse (praktiliselt tervenisti kaetud kaitstavate elupaigatüüpidega, sinna kavandatud ka telkimisala), Kesselaiu maastikukaitseala Kesselaiu piiranguvööndisse (suures osas kaitstavate elupaigatüüpidega kaetud, sinna on ka puhkekoht kavandatud) Läänemere ranna ehituskeeluvööndisse, viis maa-ala Väikese väina hoiualale (üks praktiliselt terves ulatuses kaitstavad elupaigatüübid, osaliselt II kaitsekategooria taimeliigi kasvukoht; teine osaliselt kaitstavatele elupaigatüüpidele vanasse talukohta, on ka puhkekoht kavandatud; kolmas tervenisti kaitstavate elupaigatüüpidega kaetud ja ranna ehituskeeluvööndisse planeeritud; neljas kaitstavate elupaigatüüpidega kaetud ja alal mitmed III kaitsekategooria liikide leiukohad, osaliselt ranna ehituskeeluvööndis; viies tervenisti kavandatud ranna ehituskeeluvööndisse kaitstavate elupaigatüüpide levikualale, alal registreeritud üks III kaitsekategooria linnuliik) kas tervenisti või osaliselt Läänemere ranna ehituskeeluvööndis, kaks Väinamere hoiualale (esimene osaliselt kaitstavate elupaigatüüpide levikualale ja tervenisti ranna ehituskeeluvööndisse, väikses osas alal II kaitsekategooria seene kasvukoht; teine tervenisti ranna ehituskeeluvööndisse ja kaitstavate elupaigatüüpide levikualale) Läänemere ranna ehituskeeluvööndisse, enamuses Üügu maastikukaitseala Üügu piiranguvööndisse (praktiliselt tervenisti kaitstavate elupaigatüüpide levikualale, sinna kavandatud ka puhkekoht lähedusse kaitstavale elupaigatüübile) ja osaliselt Väinamere hoiualale Läänemere ranna ehituskeeluvööndisse (kaitstava elupaigatüübi alal, sinna on ka puhkekohti kavandatud).
- Seletuskirjas ei ole välja toodud, et osaliselt või tervenisti on eespool nimetatud tegevused (planeeritud puhke- ja virgestusrajatiste maa-ala, lisaks on Muhu ÜP-ga ehitisi kavandatud ka puhke- ja telkimiskohtadesse) kavandatud nimetatud kaitstavatel loodusobjektidel ja Läänemere ranna ehituskeeluvööndis. Seletuskirjas kirjeldatud puhke- ja virgestusrajatistele ning puhke- ja telkimiskohtadesse kavandatud ehitistele ei kehti ükski LKS § 38 lg-tes 4 ja 5 toodud erand, mil ehituskeeld ei rakendu või ei rakendu kehtestatud detailplaneeringu või üldplaneeringu alusel. Seega on kavandatud tegevuste elluviimiseks vajalik kehtestatud üldplaneeringu või detailplaneeringu alusel küsida Keskkonnaameti nõusolekut ehituskeeluvööndi vähendamiseks (LKS § 40 lg 4 p 1 ja 2). Üldplaneeringuga küsitakse vaid neljal puhke- ja virgestusalal ehituskeeluvööndi vähendamise nõusolekut. Veel on mitmed puhke- ja virgestusrajatiste maa-alad, telkimis- ja puhkealad kavandatud osaliselt või tervenisti kaitstavatele loodusobjektidele, kus on tervenisti või osaliselt

registreeritud kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgiks seatud loodusväärtused. Kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgiks seatud loodusväärtuste alale ehitamine läheb vastuollu kaitstava loodusobjekti kaitsekorraga. Hoiualadel on kaitsekorra aluseks eelkõige LKS § 14, 32 ja 33 ning kaitsealal vastava ala kaitse-eeskiri ja LKS. Lõpliku seisukoha kavandatud tegevuste võimalikkuse osas saab Keskkonnaamet võtta ehitusprojekti või detailplaneeringu menetluse käigus, mil on kavandatud tegevused täpselt paika pandud.

5. Muhu ÜP joonise 1 „Maakasutusplaan” kohaselt Kaseääre (47801:003:0528) katastriüksusele Raugi külla kavandatavat äri- ja tootmise maa-ala ei ole seletuskirjas käsitletud. Lisaks on seletuskirjas märgitud 7 äri- ja tootmise maa-ala, kuid maakasutusplaanile on neid kantud rohkem. Muhu ÜP seletuskirja ja joonise 1 „Maakasutusplaan” vahel on ebakõla (vastuolu PlanS § 3 lg-ga 2).
6. Keskkonnaameti hinnangul ei tule seletuskirja lk 9, 32, 33 ja 80 alusel välja, millised on olemasolevad sadamad ja millised planeeritavad. Sadamaregistri põhimääruse § 5 kohaselt peavad sadamad olema registreeritud Sadamaregistris (va ainult isiklikuks otstarbeks rajatud sadamad). Seletuskirjas märgitud Tamse, Kesse Abaja, Lalli, Seanina ja Pädaste sadamat Sadamaregistris ei leia. Palume täpsustada, kas need on planeeritavad sadamad, olemasolevad sadamad, mida arendatakse sadamaks sadamaseaduse mõistes või on tegemist isiklikuks otstarbeks rajatud sadamatega.
7. Muhu ÜP joonisele 1 „Maakasutusplaan” on märgitud Sõo sadam, kuid seletuskirjas ei ole seda nimetatud (vastuolu PlanS § 3 lg-ga 2). Keskkonnaametile jääb arusaamatuks Sõo sadama olemus.
8. Seletuskirja ptk 5.7 tabelis 5.7.1 on nimetatud Muhu valla sadamana Tamse sadam. Muhu ÜP joonisel 1 „Maakasutusplaan” sellise nimega sadamat märgitud ei ole, on Tamse lauter.
9. Seletuskirja ptk 5.7 tabelis 5.7.1 on nimetatud Kesse Abaja sadamat, Muhu ÜP joonisele 1 „Maakasutusplaan” on märgitud Abaja sadam Kesselaiul, KSH aruandes lk 81 ja 90 on mainitud Abaja sadamat. Keskkonnaamet palub Muhu ÜP materjalides, sh KSH aruandes kasutada läbivalt sama nimetust.
10. Seletuskirja lisas 1 on nimetatud tuletõrje veevõtukohana Pädaste sadamat. Seletuskirjas ega Muhu ÜP joonisel 1 „Maakasutusplaan” ei ole sadamat käsitletud. Juhul kui tegemist on sadamaseaduse mõistes sadamaga või lautriga, palume Muhu ÜP materjalides ka Pädaste sadamat/lautrit käsitleda.
11. Seletuskirja ptk-s 5.7 on nimetatud, et *lauter on looduslikult sobiv randumiskoht paatidele, kus neid on võimalik kinnitada ja maale tõmmata. Lautrid võivad olla varustatud minimaalsete eriotstarbeliste teenindavate rajatistega. Lautrite hooldus ja rajamine: 1. Lautrit, juurdepääsukanalit ja paadisilda tohib rannale või kaldale rajada, kui tegevus on kooskõlas õigusaktidega. 2. Kui kavandatakse töid mehhanismidega meres, tuleb konsulteerida Keskkonnaametiga ning vajadusel taotleda vee erikasutusluba. 3. Juurdepääsuks kasutada eelistatult ajaloolist juurdepääsuteed.* Keskkonnaameti hinnangul ei ole lauter ehitis, vaid looduslikult sobiv randumiskoht, mis ei ole täiendatud muude rajatistega (nt paadikanal/juurdepääsukanal). Lautri rajamisel on lubatav mõningane kivide ümberpaigutamine/nihutamine, sette ja muda eemaldamine veealal, paadi veeskamiseks vajalike palkide paigutamine jmt tegevused. Paadikanal ei ole lauter. Seega ei rakendu paadikanali rajamise osas LKS § 38 lg 6, mille kohaselt tohib lautrit ja paadisilda rannale

rajada, kui see ei ole vastuolus ranna ja kalda kaitse eesmärkidega ja veeseaduse § 8 lg-ga 2. Keskkonnaamet palub seletuskirja vastavalt parandada.

12. Palume täpsustada mõistet *minimaalsed* seletuskirja ptk-s 5.7 esitatud lauses *Lautrid võivad olla varustatud minimaalsete eriotstarbeliste teenindavate rajatistega*. Juhime tähelepanu, et ka slipp, rannakindlustus, muul jne olenemata mahust ja pindalast on rajatised, millele LKS § 38 lg 5 alusel ei laiene ehituskeeld, kui need on kehtestatud detailplaneeringuga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud.
13. Üks tuletõrje veevõtukoht on vastavalt esitatud MapInfo kaardikihile *Planeeritav_tuletõrje_veevõtuk* kavandatud Selja (47801:002:0152) katastriüksusel keskkonnaregistri andmetel Ranna-Põitse hoiualale kaitstava elupaigatüübi lood (6280*) levikualale, mis on seatud hoiuala kaitse-eesmärgiks. Keskkonnaameti hinnangul läheb kavandatava veevõtukohta rajamine soovitud asukohta vastuollu LKS § 32 lg-ga 2, mille kohaselt hoiualal keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi. Keskkonnaamet palub eespool nimetatud tuletõrje veevõtukoht kavandada väljapoole Ranna-Põitse hoiuala kaitse-eesmärgiks seatud elupaigatüüpe.
14. Keskkonnaametile esitatud kaardikihi kohaselt planeeritavad matkarajad Võilaiu hoiualal, Väikese väina hoiualal Koguva karjääri ja Koguva sadama ümbruses ei kattu osaliselt olemasoleva teedevõrguga ning osaliselt on kavandatud uue teena/rajana. Jääb arusaamatuks, kas kaitstavatel aladel kasutatakse olemasolevat teedevõrku ja radasid või on kavandatud matkarada täiesti uues asukohas. Uude asukohta matkaraja rajamine kaitstava ala kaitse-eesmärgiks seatud loodusväärtusele läheb vastuollu hoiuala kaitsekorraga (LKS § 32 lg 2). Lõpliku seisukoha kavandatud tegevuste võimalikkuse osas saab Keskkonnaamet võtta ehitusprojekti või detailplaneeringu menetluse käigus, mil on kavandatud tegevused täpselt paika pandud.
15. Vastavalt Muhu ÜP lahendusele on kõvakattega tee planeeritud suures osas Väikese väina hoiualal Pesima lautrini, Maa-ameti põhikaardi kohaselt on tegemist osaliselt teerajaga. Kõvakattega tee on planeeritud ka osaliselt Suuremõisa lahe looduskaitseala Suuremõisa lahe sihtkaitsevööndisse (Maa-ameti põhikaardil olemasolev pinnastee), kõvakattega tee on planeeritud Aljava käpaliste sihtkaitsevööndisse täiesti uude kohta (Maa-ameti põhikaardil sinna teed pole märgitud, Maa-ameti ortofotolt on näha, et soovitud tee asukohas on sõidetud). Eespool nimetatud tegevused võivad minna vastuollu hoiuala ja püsielupaiga kaitse-eesmärkidega. Keskkonnaamet saab võtta lõpliku seisukoha eespool nimetatud kavandatud tegevuste osas ehitusprojekti või detailplaneeringu menetluse käigus. Arvestades, et kõvakattega teed on osaliselt kavandatud ka ranna ehituskeeluvööndisse, siis juhib Keskkonnaamet tähelepanu, et LKS § 38 lg 5 p 10 alusel ei laiene ehituskeeld kehtestatud detailplaneeringuga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud avalikult kasutatavale tee.
16. Seletuskirja ptk-s 6.1 on ära nimetatud 6 väärtusliku maastiku ala ning edaspidi on eraldi välja toodud kultuurilis-ajaloolise väärtusega maastike ning esteetilise väärtusega ja puhkemaastike maakasutustingimused. Samas ei selgu, millised osad/alad jaotuvad väärtuslike maastiku aladest kultuurilis-ajaloolise väärtusega maastikeks ja millised esteetilise väärtusega ja puhkemaastikeks. Keskkonnaamet palub seda seletuskirjas täpsustada.

17. Muhu ÜP joonisele 1 „Maakasutusplaan” on ära näidatud kaitstavate liikide püsielupaigad ning on lisatud, et I kaitsekategooria liikide püsielupaiku pole joonisele kantud. Keskkonnaameti hinnangul on Muhu ÜP joonisele 1 ka I kaitsekategooria liikide püsielupaigad kantud. Keskkonnaameti hinnangul läheb see vastuollu LKS § 53 lg-ga 1 ja 2 ning kaitstavate liikide püsielupaikade levikualad (nii I kui ka II kaitsekategooria liigid) tuleb jooniselt 1 eemaldada.
18. Seletuskirja ptk-s 6.5 on nimetatud, et *uute kompaktse hoonestusega alade planeerimine rohelise võrgustiku tugialadel ja koridori aladel ei ole lubatud*. Kas siin lähtutakse kompaktse hoonestuse alade defineerimisel seletuskirja ptk-s 5.2.2 p-s 5 toodust? Keskkonnaameti hinnangul tuleks seda seletuskirjas täpsustada.
19. Seletuskirjas ptk 6.7 lk 50: *Olemasolevate ja väljakujunenud hoonestatud alade teenindamiseks rajatavaid avalikult kasutatavaid teid ja tehnovõrke ja -rajatise ning sadamaehitise ja veeliiklusrajatise käsitletakse looduskaitseaduse § 38 lõike 5 mõistes kui üldplaneeringuga kavandatud ja neile ei laiene ehituskeeld kalda ehituskeeluvööndis*. Muhu ÜP seletuskirja ptk-s 5.7 lk 33 on vaid üldiselt kirjas, et *tagada tuleb päästevõimekus - merepäästega seotud taristu olemasolu, lahendada juurdepääs, veeskamise ja ümberpööramise võimalus päästetehnikale (reageerimine merepääste sündmustele)*. *Sadamate kasumliku majandamise võimaldamiseks ja väikeettevõtluse arengu soodustamiseks planeeritakse sadama maa-alale äri- ja tootmisüksusi, puhkeettevõtteid, sadamaehitise, veeliiklusrajatise ning sadama toimimiseks vajalikke ehitise*. KSH lk 101 kohaselt ÜP täpsusastmes määratakse ainult (väike)sadamate asukohad, kuid täpsemaid planeeringulisi või ehituslikke tegevusi ei kavandata. Keskkonnaametile jääb arusaamatuks, milliseid konkreetseid sadamaehitise ja veeliiklusrajatise Muhu valla ÜP-ga kavandatakse konkreetsetesse sadamatesse ehituskeeluvööndis. LKS erand näeb ette konkreetseid sadamaehitise ja veeliiklusrajatise, seega tuleb täpselt nimetada, millised sadamaehitised või veeliiklusrajatised kavandatud on. Üldisele arendustegevusele ei laiene LKS § 38 lg 5 p 2 erand. Arusaamatuks jääb ka, kas siin on mõeldud lisaks kalda ehituskeeluvööndile ka Läänemere ranna ehituskeeluvööndit. Keskkonnaamet palub vastavalt Muhu ÜP materjale täpsustada.
20. Seletuskirja ptk-s 7.1 on kirjas, et *korduvate üleujutuste poolt mõjutatavate alade määramisel lähtuti mullastikust, taimestikust ja reljeefist*. Keskkonnaamet palub seletuskirjas korduva üleujutusega alade määramise metoodikat täpsustada juhul, kui esitatud töö „Muhu valla korduva üleujutusala alade kaardistamine ja ettepanekud ehituskeeluvööndi vähendamiseks Muhu valla üldplaneeringus” ei ole Muhu ÜP lisa. Kui aga nimetatud töö on Muhu ÜP lisaks, siis palub Keskkonnaamet seda Muhu ÜP seletuskirjas täpsustada.
21. Keskkonnaamet palub Muhu ÜP jooniste 1 ja 2 loetavuse huvides paigutada tingmärgid joonistel selliselt, et need ei kataks ära teisi kavandatud tegevusi. Näiteks Eku lautri lähedal katab planeeritava telkimisala tingmärk osaliselt ära ehituskeeluvööndi vähendamise ettepaneku ning Kesselaiul katab Kesse abaja supluskoha tingmärk osaliselt ära sealse ehituskeeluvööndi vähendamise ettepaneku.
22. PlanS § 75 lg 1 p 2 kohaselt on üldplaneeringu üks ülesanne kohaliku tähtsusega jäätmekäitluskohtade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Üldplaneeringus ei ole kohaliku tähtsusega jäätmekäitluskohtade asukohti ja nendest

tekkivaid kitsendusi määratud. Planeeringus pole täpsemalt analüüsitud, kas omavalitsuse territooriumil on vajadus jäätmejaamade ja/või omavalitsuse poolt rajatavate käitlusrajatiste (nt biojäätmete kompostimisplatsid, reoveesette käitluskohad jms) järele. KSH-s on vaid märgitud, et *ÜP-ga uusi jäätmejaamasid ei kavandata, seda ei nähta ette ka Muhu ja Ida-Saaremaa valdade jäätmekavas. Maasi jäätmejaam täidab Muhu valla vajadused ning olemasolevat jäätmejaamade võrgustiku võib lugeda piisavaks.*

23. Muhu ÜP-s on viidatud dokumendile „Ehitusmaavarade kasutamise riiklik arengukava 2011-2020“. Vabariigi Valitsus otsustas 30. novembril 2017. aastal arengukava elluviimine lõpetada, kuna arengukava strateegilised eesmärgid on saavutatud. Riigikogu 06.06.2017 otsusega võeti vastu „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Märkused KSH aruande kohta:

1. KSH aruande lk 8: *Ranna-Põitse loodusala kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübi liigirikkad madalsood (7230) piiril väljaspool loodusala kavandatakse ehituskeeluvööndi vähendamist, mistõttu veerežiimi muutvate tegevuste korral on vaja hinnata mõju loodusala elupaigatüübile.* Eelnimetatule viidatakse ka KSH aruande lk-l 76. Jääb arusaamatuks, millist ettepanekuala täpsemalt siin silmas peetakse. Aladel, kus küsitakse ehituskeeluvööndi vähendamise nõusolekut Ranna-Põitse loodusalaga piirneval alal, ei ole Ranna-Põitse looduslal registreeritud elupaigatüübi liigirikkad madalsood (7230) esinemist. Palume täpsustada seda osa ÜP materjalides läbivalt (sh kooskõlastamise taotluse juurde lisatud MapInfo kaardikihid).
2. KSH aruande lk 8: *Elupaiga alal kavandatakse Kesselaiul ühel teelõigul kattega tee pinnastee kohale, mis eeldatavalt ei põhjusta elupaikade reaalselt kadu.* Muhu ÜP materjalidest (sh maakasutusplaan) ei tule välja, et Kesselaiule oleks kavandatud kattega tee.
3. KSH aruande lk 11: *Kuna seaduse järgne ehituskeeluvööndi laius on 200 m, siis on ka vähendatud ehituskeeluvööndi ulatus piisav, et tagada ranna ja sellel levivate looduskoosluste kaitse.* Keskkonnaameti hinnangul ei ole esitatud väide korrektne, kuna korduva üleujutusega alade korral ulatub ranna ehituskeeluvööndi laius kaugemale kui 200 m (LKS § 35 lg 4).
4. KSH lk 20: *KSH käigus välja töötatud seiremeetmed kantakse ÜP seletuskirja. Koos ÜP-ga kehtestatud seiremeetmed on strateegilise planeerimisdokumendi elluviijale järgimiseks kohustuslikud.* Muhu ÜP seletuskirjas ei ole aga seiremeetmeid käsitletud. KeHJS § 42 lg-te 11-12 täitmiseks peab seiremeetmed kandma planeeringusse.
5. KSH aruande lk 70: *Simiste-Oina loodusala on siseriiklikult kaitse all Oina hoiualana (registrikood KLO2000220; vt ptk 4.2.2) ja Oina käpaliste püsielupaigana (registrikood KLO3001228; vt ptk 4.2.4).* Keskkonnaregistri andmetel ei kuulu Oina käpaliste püsielupaik Natura 2000 võrgustikku (sh Simiste-Oina loodusala koosseisu).
6. KSH aruande lk 74 ütleb, et Rannaniidi loodusalale juba varasema planeeringuga kavandatav kergliiklustee ei avalda olulist mõju loodusala terviklikkusele. Vastavalt Muhu ÜP joonisele 2 „Teed ja tehnovõrgud“ ei ole aga kergliiklusteed Rannaniidi loodusalale kavandatud.
7. KSH aruande lk 75 ütleb, et elupaik rannaniidud (1630*) kattub 0,8 ha suurusel alal olemasoleva Oosaare puhke- ja virgestusmaa alaga ning naabruses paikneb Oosaare supluskoht ning telkimisala. Muhu ÜP joonise 1 „Maakasutusplaan“ kohaselt on aga sinna

planeeritud puhke- ja virgestusrajatiste maa-ala, ujumiskoht ja telkimisala. Sama vastuolu esineb ka teiste puhke- ja virgestusmaa alade, supluskohtade ja telkimisalade kohta. Jääb arusaamatuks, millises osas kirjeldatakse olemasolevat olukorda ning mida juurde planeeritakse. Keskkonnaamet palub esitatud materjalides läbivalt üheselt arusadavalt paika panna olemasolev ja kavandatud olukord.

8. KSH aruande lk-l 78 seisab, et *Rässa külas Rässa laurist põhjas kavandatakse elupaiga alal ehituskeeluvööndi vähendamist 0,04 ha suurusel alal. Juhul, kui elupaiga alal toimub ehitustegevus, võib see tuua kaasa elupaiga kadu ja seisundi halvenemist. Seetõttu eeldab ehitustegevuse kavandamine seal Natura mõjude hindamist.* Rässa külas aga Muhu ÜP joonisel 1 ega 2 Rässa laurit märgitud pole.
9. KSH aruande lk-l 82 on nimetatud Võlla laurit, kuid Muhu ÜP joonistele 1 ja 2 on kantud planeeritav Võlla supluskoht, Võlla lauri kohta info puudub.
10. KSH aruande lk 82 viidatakse asjaolule, et Hellamaa külas küsitakse ehituskeeluvööndi vähendamise nõusolekut, kuid ÜP materjalide kohaselt Hellamaa külas ehituskeeluvööndi vähendamise nõusolekut ei küsita.
11. KSH aruande lk 101 kohaselt on *sadamad ja lautrid sellised objektid, mille teenindamiseks või toimimise tagamiseks võib olla vajalik muuta rannajoont, teha süvendus- või kaadamistöid mere põhjas või paigaldada tahkeid aineid mere põhja.* Keskkonnaameti hinnangul ei ole lauter ehitis, vaid looduslikult sobiv randumiskoht, mis ei ole täiendatud muude rajatistega (nt paadikanal/juurdepääsukanal). Lautri rajamisel on lubatav mõningane kivide ümberpaigutamine/nihutamine, sette ja muda eemaldamine veelal, paadi veeskamiseks vajalike palkide paigutamine jmt tegevused.
12. KSH aruande lk-l 101 on kirjas: *Kuna sadamarajatiste täpsusaste jääb ÜP-st väljapoole, siis tuleb nende keskkonnamõju hinnata (vähemalt eelhinnangu tasemel) DP-de või ehitusprojektide juures.* Palume täpsustada, mida mõeldakse sadamarajatistena.
13. KSH aruande lk-l 117 viidatakse Muhu ÜP seletuskirja ptk-le 6.2.4, kuid seletuskirjas selline peatükk puudub.
14. KSH aruande lk 136 kohaselt *olemasolevad sadamad koos planeeritavate Seanina ja Tamse sadamatega võimaldavad erineva kasutusotstarbega veesõidukite sildumist.* Juhime tähelepanu, et ÜP seletuskirja lk 32 põhjal jääb mulje, et Seanina ja Tamse sadamad on samuti olemasolevad sadamad. Samuti on ÜP seletuskirja lk-l 32 märgitud, et *väikesadamate võrgustik valla territooriumil on piisav ega käsitleta uute sadamate kavandamise vajadust.*
15. KSH aruande lk-l 136 on käsitledes väikesadamate soovituslikku teenusstandardit viidatud ÜP lisale 1. Juhime tähelepanu, et seletuskirja lisa 1 on nimetatud tuletõrje veevõtukohtade. Lisale 1. „Väikesadamate soovituslik teenusstandard“ on viidatud ka Muhu ÜP seletuskirja lk 33, kust selgub, et tegemist on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi koostatud dokumendi „Väikesadamate võrgustiku arendamise kontseptsioon 2014–2020“² lisaga. Kui aga nimetatud töö on Muhu ÜP lisaks, siis palub Keskkonnaamet seda Muhu ÜP seletuskirjas täpsustada.

² https://www.mkm.ee/sites/default/files/vaikesadamate_kontseptsioon_2014-2020_29_1_2014.pdf

16. Arvestades, et ehituskeeluvööndi vähendamine saab toimuda vaid Keskkonnaameti nõusolekul, siis Keskkonnaamet lähtub kaalutusotsuse tegemisel muu hulgas ka ranna ja kalda kaitse-eesmärkidest. Seega ei ole Keskkonnaameti hinnangul KSH aruande (ptk 7.5) ülesandeks hinnata kavandatud tegevuste vastavust ranna ja kalda kaitse-eesmärkidele lähtuvalt ehituskeeluvööndi regulatsioonist. Lisaks võib Keskkonnaamet kaalutusotsuse tegemisel pärast ÜP vastuvõtmist kaaludes kõiki asjaolusid jõuda võrreldes KSH aruandes tooduga erinevale tulemusele.
17. Keskkonnaameti hinnangul on KSH aruandes esitamata KeHJS § 40 lg 4 p-s 5 ja 12 nimetatud teave.

Muhu ÜP lisa „Muhu valla korduva üleujutusala alade kaardistamine ja ettepanekud ehituskeeluvööndi vähendamiseks Muhu valla üldplaneeringus” kohta teeb Keskkonnaamet alljärgnevad märkused.

Keskkonnaamet võttes arvesse koosluse rannaniidud (1630*) levikuala, Maa-ametilt saadud ühe meetri kõrguse samakõrgusjoone asukohta (nn Lidar-andmed) ja Maa-ameti mullakaardid, peab vajalikuks juhtida tähelepanu ka järgnevale:

1. Keskkonnaameti hinnangul Aljava külas Mihkli (47801:007:0051) katastriüksusel ja selle ümbruses määratud ehituskeeluvööndi ulatus 200 m (pole loetud korduvalt üleujutatavaks alaks) on ebapiisav, kui arvestada Maa-ametilt saadud ühe meetri kõrguse samakõrgusjoone asukohta (nn Lidar-andmed) ja ala rannaniitude (1630*) koosluse levikuala ulatust.
2. Keskkonnaameti hinnangul Rootsivere külas Kadastiku (47801:001:0239) katastriüksusel ja selle lähiümbruses Väikese väina hoiuala rannaniitude levikualal võib korduvalt üleujutatav ala olla ulatuslikum, kui on ehituskeeluvööndi ulatuse määramisel arvesse võetud.
3. Keskkonnaameti hinnangul Igakülas Lepa (47801:002:0031) katastriüksusel ja selle lähiümbruses viitavad muldade levikuala ja ühe meetri kõrguse samakõrgusjoone asukoht ulatuslikumale korduva üleujutusala olemasolule kui on Muhu ÜP raames ehituskeeluvööndi kujunemisel arvestatud.
4. Keskkonnaameti hinnangul Võlla külas Vana-Kalmu (47801:006:0231) katastriüksusel ja selle lähiümbruses viitab ühe meetri kõrguse samakõrgusjoone asukoht ulatuslikumale korduva üleujutusala olemasolule kui on Muhu ÜP raames ehituskeeluvööndi kujunemisel arvestatud.
5. Keskkonnaameti hinnangul Võikülas Posti (47801:008:0106) katastriüksusel ja selle lähiümbruses viitab ühe meetri kõrguse samakõrgusjoone asukoht ja sooldunud gleimuldade (ArG) levikuala (vastavalt Maa-ameti mullakaardile) piirkonnas mõnevõrra ulatuslikumale korduva üleujutusala olemasolule kui on Muhu ÜP raames ehituskeeluvööndi kujunemisel arvestatud.
6. Keskkonnaameti hinnangul Simiste külas Tiigi (47801:008:0657) katastriüksusel ja selle lähiümbruses viitab ühe meetri kõrguse samakõrgusjoone asukoht ulatuslikumale korduva üleujutusala olemasolule kui on Muhu ÜP raames ehituskeeluvööndi kujunemisel arvestatud.
7. Keskkonnaameti hinnangul Lahekülas Mardi (47801:007:0765) katastriüksusel ja selle lähiümbruses viitab ühe meetri kõrguse samakõrgusjoone asukoht ja rannaniitude levikuala Väikese väina hoiualal ulatuslikumale korduva üleujutusala olemasolule kui on Muhu ÜP raames ehituskeeluvööndi kujunemisel arvestatud.

Palume Keskkonnaameti märkustega arvestada ning Muhu valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu uuesti koostöölastamiseks esitada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sulev Vare
juhataja
Lääne regioon

Kadri Tamm 452 7761 (keskkonnakorralduse spetsialist),
kadri.tamm@keskkonnaamet.ee

Merike Rosin 452 7773 (maapõuespetsialist),
merike.rosin@keskkonnaamet.ee

Riina Noormägi 452 7775 (looduskasutuse spetsialist),
riina.noormagi@keskkonnaamet.ee

Muhu Vallavalitsus
vald@muhi.ee

Teie 09.06.2020 nr 7-6/530-10

Meie 03.07.2020 nr 6-5/20/9833-2

Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu kooskõlastamine

Esitasite Keskkonnaametile vastavalt planeerimisseaduse § 85 lg-le 1 Muhu valla üldplaneeringu (edaspidi ka *üldplaneering*) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) aruande eelnõu uuesti kooskõlastamiseks¹. Keskkonnaamet jättis varasemalt 04.10.2019 kirjas nr 6-5/19/46-6 toodud märkuste alusel üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamata. Keskkonnaameti märkuste alusel on üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõusid täiendatud.

Muhu Vallavolikogu algatas valla üldplaneeringu koostamise ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise 17.02.2016 otsusega nr 121. Üldplaneeringuga hõlmata ala on kogu Muhu valla territoorium. Üldplaneeringu koostamise eesmärk on valla ruumilise arengu põhimõtete kokkuleppimine. Üldplaneeringuga lahendatakse lähtuvalt ruumilistest vajadustest planeerimisseaduse § 75 toodud ülesanded – määratakse planeeringuala kasutus- ja ehitustingimused; transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri üldised asukohad jt valla arenguks olulised teemad.

Tutvunud esitatud materjalidega, esitab Keskkonnaamet järgnevad märkused:

1. Soovitame ptk-s 2 tuua üldise eesmärgina Muhu vallas välja ka loodusväärtuste säilitamise, näiteks on Muhu üheks väärtuseks ka seal esinevad kaitsealused liigid (näiteks käpalised) ja väärtuslikud kooslused (lisaks poollooduslikele kooslustele, mida on ptk-s 2 mainitud pärandkooslustena, ka metsa- ja rannikukooslused (nt vanad loodusmetsad Kesselaiul, pankrannikud jne)). Hetkel selliseid väärtuseid eraldi väljatoodud ei ole.
2. Ptk-s 3 tuleb nimetada põhimõtte, et kaitstavatel aladel sõltub ehitamise võimalikkus ala kaitse-eesmärkidest ning ehitustegevus tuleb nendel aladel Keskkonnaametiga kooskõlastada. Sama põhimõtte võib sisse kirjutada ka ptk-sse 5.2.2. Kuivõrd see nõue on olemas ka looduskaitseaduses (edaspidi *LKS*), aitab selle mainimine üldplaneeringus kodanikele meelde tuletada, et kaitstavatel aladel ei saa lähtuda ainult üldplaneeringus toodud põhimõtetest, vaid ehitamisele võivad rakenduda looduskaitsealused piirangud ja tegevus tuleb Keskkonnaametiga kooskõlastada.
3. Palume üle kontrollida ptk 5.5 teine lõik, kus on toodud põhimõtte, et nt seikluspargi, mänguväljaku, staadioni jt rajamiseks ei ole ehitusluba vaja. See ei ole korrektne, sest ehitusseadustiku lisa 1 kohaselt on selliste rajatiste püstitamiseks vajalik ehitusluba.
4. Palume ümber sõnastada ptk 5.5 teises lõigus oleva lause "*Kaitstavate loodusobjektidega kattuvatel puhkealadel tuleb lähtuda kaitse-eeskirjast ning ehitiste ja rajatiste ehitamisel või paigaldamisel teha vajadusel koostööd kaitseala valitsejaga.*" järgmiselt: "*Kaitstavate loodusobjektidega kattuvatel puhkealadel (sh puhkekohad, telkimisalad) tuleb lähtuda ala kaitse-eesmärkidest ning seal kavandatud tegevused (ehitamised, kõlvikute muutmised jt) tuleb kooskõlastada kaitseala valitsejaga. Kui tegevus on vastuolus ala looduskaitsealuste eesmärkidega, siis see lubatav ei ole.*" Seda põhjendusel, et praeguses menetlusetapis ei ole võimalik Keskkonnaametil öelda, kas puhkekoha rajamine on võimalik või mitte. See eeldaks iga konkreetse ala osas paikvaatlust ning

¹ Dokument on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 09.06.2020 numbriga 6-5/20/9833
Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee /
www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

seda, et Keskkonnaametile on teada, kuhu ja millised ehitised on kavandatud (tegevuse täpne kirjeldus). Üldplaneeringuga aga konkreetseid puhkekohti sellise täpsusastmega ei kavandata (seatakse vaid üldised põhimõtted). Alasid tuleb arendada juhtumi põhiselt ning arvestada ka seda, et mitmed need alad asuvad ranna ehituskeeluvööndis, kus puhkekohtade/telkimisalade rajatistele ei kehti ükski looduskaitseseaduses toodud erand ning vajalik on detailplaneeringu koostamine ja ehituskeeluvööndi vähendamine (osade puhkealade osas on tehtud ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanek).

Lisaks soovitame üldplaneeringusse lisada lause, et telkimine ja lõkke tegemine on lubatud vaid aladel, mis on vastavalt tähistatud ka kohapeal (st mitte ainult üldplaneeringu joonisel). Joonise legendis on märgitud, et tegemist on perspektiivsete telkimis- ja puhkekohtadega, mitte aladega, kus telkimine on vaikumisi lubatud. Kui ala külastaja vaatab üldplaneeringu joonist ja näeb seal vastavat tingimärki, võib tal tekkida arusaam, et tegemist on lubatud alaga, kus võib telkida ja lõket teha (hoolimata sellest, et kohapeal vastavat taristut ei ole). Samas ei pruugi see nii olla, kuna ala on välja arendamata või Keskkonnaamet ei ole andnud nõusolekut puhkekoha rajamiseks.

5. Ptk 5.6 „Supelranna maa-ala“ tuleb lisada lause, et kaitstavatel aladel sõltub arendustegevus sellest, kas seda võimaldab alal esinevad loodusväärtused. Nende kahjustamine ei ole lubatud.
6. Täiendavalt eelmistele punktidele lisame, et ei nõustu KSH-s toodud seisukohtadega, et kaitstavatele aladele puhke- ja, telkimiskohtade ning supelranna ala rajamine on väikese mõjuga ning ei kahjusta neid alasid, hoolimata sellest, et alal on registreeritud kaitstavad elupaigatüübid. Märgime, et Natura loodusaladele on seatud pindalalised eesmärgid ning kui eesmärgiks seatud elupaigatüüpi esineb alal vähem, kui on eesmärgiks seatud, siis võib ala kahjustada ka ehitustegevus juba 0,1 ha suurusel alal. Kõikide nende alade puhul tuleb lähtuda KSH-s toodud põhimõttest, et enne iga konkreetset arendustegevust tuleb hinnata tegevuse konkreetseid mõjusid ning otsustada selle lubatavuse üle (koostada eelhinnang). Kui joonisele on kantud perspektiivne puhkeala, ei tähenda see seda, et seal on kõik soovitud tegevused lubatud. Tegevuste lubatavus tuleb välja selgitada edaspidise menetluse käigus.
7. Sadamate arendustegevuse juures kordab Keskkonnaamet selguse huvides üle 04.10.2019 kirjas nr 6-5/19/46-6 toodud põhimõtet, et ranna ehituskeeluvöönd ei rakendu detail- või üldplaneeringuga kavandatud sadamaehitisele (LKS § 38 lg 5 p 2). Praegusel juhul aga ei saa sadama arendusteks seda erandit kasutada, see eeldab, et iga sadama kohta tuuakse välja konkreetsed ehitised, mis sinna kavandatud on. Seda aga ei ole tehtud, seega on vaja sadamate arendamiseks koostada detailplaneeringud (seda juhul kui üldplaneeringuga ei tehta sadamas ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekut).
8. Üldplaneeringu jooniselt tuleb eemaldada kaitsealuste liikide püsielupaigad, kuna tegemist on tundliku infoga (püsielupaikades esinevad I ja II kaitsekategooria liigid) ning see on vastuolus LKS §-ga 53. Samal põhjusel näiteks ei avalikustata püsielupaikasid Riigi Teatajas. Joonisel püsielupaikade näitamine ei ole ka oluline põhjusel, et üldreeglina püsielupaikades tegevuste kavandamine on kaitsekorraga vastuolus..
9. Joonisel „Teed ja tehnovõrgud“ on osaliselt teed tähistatud oranži või kollaka katkendjoonega, mida ei ole legendis selgitatud.

Keskkonnaamet annab kooskõlastuse vaid Keskkonnaameti pädevuse ulatuses. PlanS § 85 lg 3 kohaselt hinnatakse üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamisel eelnõu õigusaktidele vastavust ning lisaks KSH aruande eelnõus sisalduvate hinnangute piisavust ja objektiivsust.

Keskkonnaameti hinnangul on KSH aruandes esitatud hinnangud piisavad ja objektiivsed ning aruande eelnõu ei ole vastuolus õigusaktidega. Arvestades eeltoodut ning tuginedes PlanS § 4 lg-le 4, § 85 lg-le 1 ja 3, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) §-le 40, Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringutekoostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 p-le 2 ning Keskkonnaameti peadirektori 07.11.2019 käskkirja nr 1-1/19/205 „Regioonide põhimääruste kinnitamine“ lisa 2 „Keskkonnaameti Lääne regiooni põhimäärus“ p-le 2.2 ja 3.5.8, kooskõlastab Keskkonnaamet Muhu valla üldplaneeringu ja KSH eelnõu tingimusel, et üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõus arvestatakse käesolevas kirjas esitatud märkustega, muu hulgas eemaldatakse üldplaneeringu jooniselt kaitsealuste liikide püsielupaigad (vastuolu LKS §-ga 53).

Täiendavalt selgitame, et ehituskeeluvööndi vähendamine on erandlik otsus ja võimalik vaid juhul, kui see on tulenevalt ranna kaitse eesmärkidest põhjendatud. LKS § 40 lg 1 kohaselt võib ranna ehituskeeluvööndit vähendada, arvestades ranna või kalda kaitse eesmärke ning lähtudes taime- ja loomastikust, reljeefist, kõlvikute ja kinnisasjade piiridest, olemasolevast teede- ja tehnovõrgust ning väljakujunenud asustusest. Ranna kaitse eesmärk on rannal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine (LKS § 34). Ranna ehituskeeluvööndi vähendamine võib toimuda Keskkonnaameti nõusolekul (LKS § 40 lg 3).

Käesoleval juhul ei tähenda üldplaneeringu kooskõlastamine, et Keskkonnaamet nõustub automaatselt soovitud ehituskeeluvööndi vähendamistega. Keskkonnaamet otsustab ehituskeeluvööndi vähendamiste üle pärast seda, kui üldplaneering on vastu võetud ning Keskkonnaametile on esitatud vastav taotlus ehituskeeluvööndite vähendamiseks. Käesolevas kirjas ei ole Keskkonnaamet ehituskeeluvööndi vähendamise võimalikkust hinnanud. Lisaks peame vajalikuks selgitada, et ehituskeeluvööndi vähendamise protsess ning keskkonnamõtjude hindamine toimuvad erinevatel alustel. Keskkonnamõtjude strateegilise hindamise aluseks on KeHJS-s toodud kriteeriumid, mille kohaselt tuleb tuvastada, kas kavandatud tegevus ületab piirkonna keskkonnataluvust ning esineb oluline keskkonnamõju. Samas aga keskkonnamõju olulisus ei ole argument ehituskeeluvööndi vähendamiseks nõusoleku andmisel, ehituskeeluvööndi vähendamise võimalikkuse analüüsimisel tuleb lähtuda ranna ja kalda kaitse eesmärkidest. Olulise keskkonnamõju puudumine aga ei tähenda, et tegevusel ei oleks kahjulikku mõju näiteks piirkonna ranna looduskooslustele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Sulev Vare
juhataja
Lääne regioon

Kadri Tamm 452 7761
kadri.tamm@keskkonnaamet.ee

Allar Liiv 452 7766 (looduskasutuse spetsialist)
allar.liiv@keskkonnaamet.ee

LENNUAMET

Raido Liitmäe
Muhu Vallavalitsus
Liiva küla
Muhu vald
94701 SAAREMAA

Teie 02.08.2019 nr 7-6/530

Meie 03.09.2019 nr 4.6-8/19/3492-2

**Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu
kooskõlastamine**

Austatud hr Liitmäe

Lennuametil puuduvad ettepanekud Muhu valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele. Lennuametile teadaolevalt ei ole valla territooriumil avalikus kasutuses olevaid lennuvälju ega kopteriväljakuid, samuti ei ulatu lennuväljade lähiümbruse piirangupinnad valla territooriumile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rait Kalda
Peadirektor

Andres Lainoja
610 3590
Andres.Lainoja@ecaa.ee
Lõõtsa 5 / 11415 Tallinn / 610 3500 / ecaa@ecaa.ee / www.ecaa.ee
Registrikood 70000800

MAA-AMET

Raido Liitmäe
vallavanem
Muhu Vallavalitsus
vald@muhu.ee

Teie 02.08.2019 nr 7-6/530

Meie 30.08.2019 nr 6-3/19/12253-2

**Muhu valla üldplaneeringu ja
keskkonnamõju strateegilise hindamise
eelnõu kooskõlastamine**

Austatud Raido Liitmäe

Edastasite 02.08.2019 kirjaga nr 7-6/530 Maa-ametile ja Keskkonnaministeeriumile kooskõlastamiseks Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu. Muhu Vallavolikogu algatas valla üldplaneeringu koostamise ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise 17.02.2016 otsusega nr 121. Üldplaneeringu koostamise eesmärk on valla ruumilise arengu põhimõtetes kokkuleppimine. Maa-amet, tutvunud 19.08.2019 seisuga planeeringuga (seletuskiri, joonised, lisad) lingil: <http://gofile.me/6tNNn/HBAYCmiA4> ning KSH aruande eelnõuga Muhu valla kodulehel: <http://www.muhi.ee/Uldplaneering>, märgib järgmist.

Maa-amet on varasemalt esitanud 17.03.2016 kirjaga nr 6.2-3/4016 omapoolsed ettepanekud Muhu valla üldplaneeringu algatamise teatele. Kirjaga 24.01.2019 nr 6-3/19/1718 esitasime 10.12.2018 – 31.01.2019 ettepanekud avalikul väljapanekul olnud Muhu valla üldplaneeringule ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõule ning palusime edastada üldplaneering enne vastuvõtmist Maa-ametile kooskõlastamiseks.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 76 lõike 1 kohaselt koostatakse üldplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi üldplaneering käsitleb ja planeeringualaga piirnevate kohaliku omavalitsuse üksustega. PlanS § 85 lõike 1 kohaselt esitatakse üldplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud asutustele. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritaval maa alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse üldplaneering PlanS sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega. Keskkonnaminister on oma 05.03.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/198 andnud Maa-ametile volituse kooskõlastada üldplaneeringuid PlanS sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osal.

Muhu valla territooriumil asub käesoleval hetkel 179 riigi omandis olevat kinnisasja, mille riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maa-amet ning 6 riigi reservmaa piiriettepanekuga hõlmatud maa-ala. Oleme tutvunud nimetatud maaüksustele kavandatud maakasutusega ning kirjeldame nendest järgmisi:

- Postijaama kinnisasi (katastritunnusega 47801:008:0023) Kuivastu külas. Maaüksusele on kavandatud püsiühenduse trassi ettepanek ja trassikoridor. Trassikoridor on vastavuses Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi märgitud huviga Maa-ameti kaardirakenduses Ministeeriumite huvid.
- Saarevälja kinnisasi (katastritunnusega 47801:008:0725) Kuivastu külas. Maaüksust läbib Võiküla juurdepääsutee alternatiiv 1. Palume hoida Maa-ametit kursis Saarevälja kinnisasja läbiva tee kavandamisega.
- Kapitsa kinnisasi (katastritunnusega 47801:001:0675) Igaküla külas. Maaüksusele on kavandatud planeeritav puhke- ja virgestusrajatiste maa-ala.
- Kruusaaugu kinnisasi (katastritunnusega 47801:001:0608) Koguva külas. Maaüksus asub ajutiselt kasutatava laskeväljaõppe ala ohualal ning selle lõunaserva on planeeritud puhkekoht. Kaitseliit on väljendanud kõnealuse maa-ala osas oma huve. Juhul kui Kaitseliit kavandab Kruusaaugu kinnisasja püsivalt kasutada laskeharjutusteks ja kujundada sellest alast harjutusvälja on Maa-ameti hinnangul maa-ala kasutamine puhkekohana raskendatud.

Üldplaneeringu seletuskirjas on märgitud, et puhkekohad tuleb varustada laua, pingi, prügikasti, vihma eest varjava katusealuse ja infotahvliga. Telkimine ja lõkke tegemine ei ole lubatud. Puhkekohtade ja/või telkimisalade rajamine eramaale toimub kokkuleppel maaomanikuga.

MaaPS § 14 lõike 2 kohaselt võib ministri volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta.

Seisuga 19.08.2019 asuvad Muhu valla territooriumil täielikult 5 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat ja 1 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldis. Üldplaneeringu joonisel *Maakasutusplaan* on korrektselt kajastatud Muhu valla territooriumile jäävate maardlate piirid.

Joonise *Maakasutusplaan* järgi jäävad maardlatele väärtuslikud maastikud. Seletuskirja peatükis 6.1 *Väärtuslikud maastikud* on väärtuslike maastike säilitamise üldiste tingimustena märgitud (tsiteerin): „Maastikulised väikevormid nagu kiviaiad, tarad, üksikud puud ja väiksemad puudegrupid, alleed, kivihunnikud, endised talukohad, kui maastikku kujundavad elemendid, tuleb säilitada.“ Tingimuste alla on lisatud ka, et maakondliku ja piirkondliku tähtsusega väärtuslikud maastikud ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. Maa-amet nõustub kirjeldatuga.

Muhu valla üldplaneeringu joonise *Maakasutusplaan* järgi kattuvad maardlad väärtusliku põllumajandusmaaga. Seletuskirja peatükis 6.4. *Väärtuslikud põllumajandusmaad* on väärtusliku põllumajandusmaa kasutamise all kirjeldatud (tsiteerin): „Väärtuslik põllumajandusmaa hoida põllumajanduslikus kasutuses“ ning „Vältida põldude struktuuri lihtsustamist, säilitada põldudevahelised metsatukad, kiviaiad ja -vared.“ Samas on lisatud, et väärtuslikud põllumajandusmaad ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. Maardlate kasutuselevõtul võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele. Maa-amet nõustub kirjeldatuga.

Joonise *Maakasutusplaan* järgi jäävad maardlatele roheline võrgustiku koridorid ja roheline võrgustiku tugialad. Seletuskirja peatükis 6.5. *Rohelise võrgustiku toimimist tagavad tingimused*

on rohelise võrgustiku tugialade ja koridoride säilitamise ning sidususe tagamise all märgitud (tsiteerin): „Säilima peab rohelise võrgustiku terviklikkus ja toimimine, hoonete kavandamisel ei tohi läbi lõigata rohelise võrgustiku koridore. Sidususe tagamiseks peab koridoride aladel ehitades koridori alaga risti suunas vähemalt 50 m laiune koridori riba jääma katkematuks.“ Samuti on lisatud, et rohelise võrgustiku koridorid ja tugialad ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. Rohelise võrgustiku ja tugialade toimimise tagamisega tuleb arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel. Vajadusel tuleb lisada kaevandamisloale tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks. Maa-amet nõustub eelpool kirjeldatuga.

KSH aruande eelnõu tabelis 15. on märgitud Koguva maardla 2 ploki pindalaks 76,52 ha ja varuks 2017. a lõpu seisuga 5945,0 tuh m³. Täpsustame, et 2017. a maavarade koondbilansi kohaselt oli Koguva dolokivimaardla kogu pindala 76,52 ha ning kogu varu suuruseks 5945 tuh m³, mille moodustasid 1 plokk pindalaga 5,62 ha ja varu suurusega 283 tuh m³ ning 2 plokk pindalaga 70,90 ha ja varu suurusega 5662 tuh m³. Palume KSH aruande eelnõud täpsustada ja märgime, et piisab ka vaid maardlate loetelust.

Maa-amet nõustub Muhu Vallavalitsuse 02.08.2019 kirjaga nr 7-6/530 edastatud Muhu valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõuga, kui on täpsustatud KSH aruande eelnõud vastavalt eeltoodud märkusele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Artu Ellmann

peadirektori asetäitja peadirektori ülesannetes

Teadmiseks: Keskkonnaministeerium - keskkonnaministeerium@envir.ee

Kadri Tani

665 0763 kadri.tani@maaamet.ee

Mare Laan

665 0639 mare.laan@maaamet.ee

MAANTEEAMET

Muhu Vallavalitsus
maa@muhu.ee
Liiva küla, Muhu vald, 94701, Saare
maakond

Teie 02.08.2019 nr 7-6/530

Meie 02.09.2019 nr 15-2/18/55244-5

Muhu valla üldplaneeringu kooskõlastamine

Olete saatnud Maanteeametile kooskõlastamiseks Muhu valla üldplaneeringu, mis on algatatud Muhu Vallavolikogu 17.02.2016 otsusega nr 121.

Planeering vastab Maanteeameti 01.04.16 kirjaga nr 15-2/16-00033/037 esitatud seisukohtadele, mida on kohakeskselt täpsustatud hilisema kirjavahetuse käigus.

Võttes aluseks planeerimisseaduse ning Maanteeameti põhimääruse, **kooskõlastame** Muhu valla üldplaneeringu järgmistel tingimustel.

1. Eristada üldplaneeringu kaartidel teineteisest riigitee lõigud, mille ulatuses rakendatakse EhS § 72 lõiget 3 ning mille ulatuses jääb kehtima EhS § 72 lõike 2 kohane teekaitsevöönd.
2. Ühtlustada kaitsevööndite kajastamise põhimõtteid üldplaneeringu kaartidel. Valdav osa kaartidel tähistatud kitsendustest on sellised, mida üldplaneeringuga ei kavandata: kaitseala, kaitstava liigi püsielupaik, veekogu ehituskeelu- ja piiranguvöönd, radari piiranguvöönd, reoveepuhasti kuja. Jääb arusaamatuks, miks ei ole rakendatud sama põhimõtet näiteks riigiteede puhul. Palume kajastada üldplaneeringu kaartidel kõiki olulisi kinnisomandi kasutamise kitsendusi või lisada kaardile märkus selle kohta, milliseid kitsendusi on kaartidel kajastatud ja milliseid mitte (sh põhjendada valiku tegemise põhimõtteid seletuskirjas). Vastasel juhul luuakse üldplaneeringu kaartidel segadust tekitav pilt ruumilise arengu põhimõtetest ja suundumustest: planeeringu alusel otsust langetav isik ei saa täit selgust, kas ja milliste dokumentidega ta peab täiendavalt tutvuma.

Peale planeeringu kehtestamist palume esitada Maanteeametile riigitee kaitsevööndite ulatuse kiht digitaalsel (.dwg vms) kujul, mille edastame Maa-ametile kitsenduste kaardi jaoks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Marten Leiten
juhataja
taristu teenuste osakond

Lisad:

1. 2019-07-30_Muhu_YP_SK_Kooskolastamine_arvamuste_andmine
2. 2019-07-30 Teed_tehnovorgud

Marek Lind

54501752 Marek.Lind@mnt.ee

MUINSUSKAITSEAMET

Pille Tamm

Muhu Vallavalitsus

maa@muhuvald.ee

05.09.2019 nr 1.1-7/2577-6

Muinsuskaitseameti otsuse edastamine

Muinsuskaitseamet edastab 27.09.2019 toimunud kooskõlastamise komisjoni otsuse.

Lisa: väljavõte protokollist nr 411.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Keidi Saks

Saaremaa nõunik

Muinsuskaitseamet

keidi.saks@muinsuskaitseamet.ee

+372 53089199

MUINSUSKAITSEAMETI KOOSKÕLASTAMISE KOMISJONI 27. AUGUSTI 2019 KOOSOLEKU PROTOKOLL NR 411

Tallinn

27.08.2019

Algus: kell 10.00

Lõpp: 14.00

Juhataja: ehituspärandi valdkonna juht Anni Martin

Liikmed: järelevalve osakonna juht Peeter Nork, nõustamisosakonna juhataja Carolín Pihlap; ehituspärandi valdkonna juht Anni Martin, arheoloogiapärandi valdkonna juht Ulla Kadakas; ehituspärandi nõunik Merle Kinks, ehituspärandi nõunik Anita Jõgiste, Ida-Virumaa nõunik Kalle Merilai (telefon), Saaremaa nõunik Keidi Saks (Skype), Saaremaa nõunik Üllar Alev (Skype), Lääne-Virumaa nõunik Raili Uustalu

Protokollija: ehituspärandi nõunik Anita Jõgiste

SAAREMAA

4. Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu. Taotleja: Muhu Vallavalitsus.

Keidi Saks tutvustas Muhu valla üldplaneeringut ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõud.

Eelnõu oli viimati arutelul 18.12.2018 toimunud muinsuskaitseameti komisjonis. Komisjon edastas eelnõu kostajale kommentaarid dokumendi täiendamiseks. Dokumenti on vastavalt Muinsuskaitseameti kooskõlastamise komisjoni kommentaaridele täiendatud ning esitatud ametile uuesti kooskõlastamiseks.

Komisjon, tuginedes muinsuskaitseadusele, **otsustas:** maakonna nõunik Keidi Saks või Üllar Alev kooskõlastab eelnõu kui on tehtud järgnev täiendus:

4.1 märkida teede kaardile riiklike kultuurimälestistena kaitse all olevad teed;

Lisaks juhime tähelepanu, et paljude külade kunagised põllud on maastikul hästi säilinud (põllupiirded ja kivikoristuse käigus kokku kuhjatud hunnikud). Sellised muistsed põllud võivad olla ajaliselt väga vanad, ulatudes muinasaega ning põllujäänustega kaetud aladel võib olla säilinud teisigi muinasaegsest asustusest pärinevaid jälgi (asulate kultuurkiht, kalmed). Muistsed põllud paiknevad sageli tänapäeval kinnikasvanud või metsastunud aladel ning on hästi jälgitavad Maa-ameti reljeefikaardil. Lisaks muinsuskaitse all olevatele muistetele põldudele on ulatuslikke põllujäänustega komplekse teada näiteks Rinsi, Külasema ja Põitse külade vahelisel alal, Igaküla küla ümbruses ning Rootsivere külas. Aladel, kus leidub kompaktselt säilinud põllupeenraid, kiviaia jäänuseid ja kivihunnikuid, tuleb erinevate tööde käigus (sh metsatöodel) jälgida, et nimetatud struktuure ei lõhutaks, samuti tuleb ehitus- ja maaparandustöid kavandades põllujäänuseid eelnevalt arheoloogiliselt uurida.

PÕLLUMAJANDUSAMET

Muhu Vallavalitsus
maa@muhu.ee

Teie: 09.06.2020 nr 7-6/580-1
Meie: 25.06.2020 nr 14.5-1/1018-1

Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju hindamise eelnõu kooskõlastus

Põllumajandusamet on muudatustega Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu läbi vaadanud ning kooskõlastab selle märkusteta.

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)

HILJA VANEM
Lääne regiooni Kuressaare esinduse
peaspetsialist-koordinaator

Mait Must
Põllumajandusamet
Lääne regioon
Kuressaare esindus
Kohtu 10, Kuressaare
+372 515 3637
mait.must@pma.agri.ee

PÕLLUMAJANDUSAMET

Raido Liitmäe
Muhu Vallavalitsus
vald@muhi.ee

Teie: 02.08.2019 nr 7-6/530

Meie: 12.08.2019 nr 14.5-1/1398-1

**Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu
kooskõlastamine**

Austatud Raido Liitmäe

Esitasite Põllumajandusametile 02.08.2019 kirjaga nr 7-6/530 kooskõlastamiseks Muhu valla üldplaneeringu (OÜ Hendrikson&Ko, 2019) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu (Skepast&Puhkim OÜ, projekt nr 2016-0070).

Põllumajandusamet on tutvunud esitatud materjalidega ning on seisukohal, et aruande eelnõu vastab õigusaktidele ning selles sisalduvad hinnangud on piisavad ja objektiivsed.

Põllumajandusamet kooskõlastab planeerimisseaduse § 85 lõike 1 ning Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 lõike 2 alusel Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hilja Vanem
Peaspetsialist-koordinaator
Lääne Regiooni Kuressaare esindus

Hilja Vanem
+372 51977577
hilja.vanem@pma.agri.ee

PÄÄSTEAMET

Muhu Vallavalitsus
vald@muhi.ee

Teie: 02.08.2019 nr 7-6/530

Meie: 30.09.2019 nr 7.2-3.4/9542-3

Muhu valla üldplaneeringu ja KSH kooskõlastamine

Päästeseaduse § 5 lg 1 p 7 alusel annab Päästeameti Lääne päästekeskus kooskõlastuse Muhu valla, poolt koostatud Muhu valla üldplaneeringu tuleohutusosale.

Kooskõlastus on registreeritud Päästeameti infosüsteemis numbriga 1202-2019-2

Lugupidamisega

Päästeameti Lääne päästekeskuse kooskõlastamisest keeldumine on sisult menetlustoiming. Üldjuhul saab haldusmenetluse toimingut vaidlustada koos haldusaktiga (sisulise otsusega) - antud juhul on vaide või kaebuse esitamine võimalik pärast Muhu Vallavalitsuse otsust.

(allkirjastatud digitaalselt)

Margo Kubjas
Ohutusjärelvalve büroo
nõunik
Lääne päästekeskus

Margo Kubjas
+372 4549762
margo.kubjas@rescue.ee

Muhu Vallavalitsus
vald@muhu.ee

Teie 02.08.2019 nr 7-6/532
Meie 24.09.2019 nr 14-11/4995-4

**Arvamus Muhu valla
üldplaneeringu ja keskkonnamõju
strateegilise hindamise aruande
eelnõule**

Muhu Vallavalitsus esitas planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 85 lõike 1 kohaselt Rahandusministeeriumile arvamuse andmiseks Muhu Vallavolikogu 17.02.2016 otsusega nr 121 algatatud Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande.

Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna ja planeeringute osakonna ametnikud tutvusid esitatud materjalidega ning tegid Muhu valla üldplaneeringu kohta kaalumiseks sisulisi ettepanekuid; juhtisid tähelepanu vastuolule seadusega ja eksimustele ning vajadusele korrastada teemakäsitlust; andsid soovitusi teksti mõtte selgemaks ja üheselt mõistetavamaks muutmiseks ning sõnakasutuse parandamiseks (edaspidi koos kui märkused).

Märkused edastati 06.09.2019 e-kirjaga Muhu valla maa- ja planeeringunõunikule. Esitatud olulisemate märkuste põhjal toimus 10.09.2019 arutelu, kus osalesid Muhu vallavalitsuse esindajad, Muhu valla üldplaneeringu konsultandid ja rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna (REHO) esindajad.

Olulisemad märkused on järgmised:

1. Lk 12 p. 11. Palume kaaluda metsade majandamise ja uuendamise tingimuste juures tingimuste seadmist sõltumatult metsa omandist.
2. Lk 15 3. lõik. Lause „Detailplaneeringu koostamine keskuse maa-alal on nõutav planeerimisseaduses toodud juhtudel“ ei ole üheselt mõistetav.
3. Lk 16 teine lõik: Kohalikul omavalitsusel tuleb igal juhul kaaluda äri- ja tootmisüksuste kavandamisel detailplaneeringu koostamise vajadust, kui äri- ja tootmisüksust planeeritakse alale, kus üldplaneeringuga määratud maa-ala kasutamise juhtotstarve sellist tegevust ette pole näinud ning /.../. Soovitame lisada keskkonnamõju strateegilise hindamise kaalumise vajaduse.
4. Lk 19 p 5.2.1. tingimuses 1 täpsustada ja sisustada, mida on antud kohas mõeldud 'naturaalsete' ehitusmaterjalide all.
5. Lk 19 tabelis Elamuehituse tingimused Liiva külas keskuse maa-alal. Lubatud on hoonete suurim ehitusalune pind 700 m² ja kõrgus 15 m. Soovitame kaaluda korterelamu hoone suuruse sobilikkust ja lisada parkimiskohtade minimaalne arv.

- Soovitame kõrguspiirangule lisaks märkida korruste arvu. Korterelamute kavandamisel kaaluda detailplaneeringu koostamise kohustust.
6. Märgive, et lk 19 ja lk 25 paiknevate tabelite sarnasus võib esmapilgul raskendada neis sisalduvate tingimuste mõistmist. Soovitame kaaluda tabelite pealkirjades paremat eristamist või tabelite ühendamist.
 7. Lk 21 p. 12. Tehnovõrkude (elekter, side) rajamine toimub arendaja ja võrguvaldaja vahelisel kokkuleppel. Kas ja milline roll on kohalikul omavalitsusel?
 8. Lk 23 Liiva küla keskuse osas soovitame kaaluda täiendavat juhtotstarvete liigendamist ning täpsema keskosa määratlemist, kus tuleb erilist tähelepanu pöörata avaliku välisruumi kvaliteedile. Kaaluda ala piiritlemist, mille ruumiline areng kavandatakse avaliku arhitektuurivõistluse alusel (tulenevalt PlanS § 75 lõike 1 punktist 25).
 9. Lk 26 Supelrand/supluskoht (edaspidi supluskoht), ujumiskoht. Jääb mulje, et need on samatähenduslikud. Ujumiskoha asemel soovitada kasutada supluskoht.
 10. Lk 31 p 2. Planeerimis- ja ehitustegevus ei tohi oluliselt negatiivselt mõjutada ümbritsevat elu- ja looduskeskkonda. Kaaluda sõnastuse muutmist. Ümbritsevat elu- ja looduskeskkonda võib pigem mõjutada kavandatav äri- või tootmistegevus, millele eelnev planeerimis- ja ehitustegevus mõjutab keskkonda vaid ehitamisperioodil.
 11. Lk 31 p. 9 viide 22 on vana kemikaaliseaduse alusel antud määrusele, mis on täna kehtetu. Kehtiv määrus vt <https://www.riigiteataja.ee/akt/112122018044#para22lg7> Kaugus elamualadest peab lähtuma arvutustest ning olema vajadusel üle 300 m.
 12. Lk 31 p 12. Kasutada valla heakorra eeskirja asemel korrektset nimetust. Juhime tähelepanu, et Muhu Vallavolikogu määrusega kinnitatud Muhu valla heakorra- ja kaevetööde eeskiri ning Muhu valla jäätmehoolduseeskiri kehtivad üldplaneeringust sõltumatult. Juhul, kui on soov nende kehtivust meelde tuletada, siis teen ettepaneku muuta sõnastust: Tagada jäätmehooldus ja heakord vastavalt valla õigusaktidele.
 13. Lk 34 p. 2 kaaluda kooskõlla viimist kalmistuseaduse § 4 lg 4. Juhime tähelepanu, et hoonestuse kavandamise keeld laieneb antud sõnastuses ka kalmistut teenindavatele hoonetele.
 14. Lk 38 p. 6 kaaluda sõnastuse muutmist. Maakondliku ja piirkondliku tähtsusega ~~väärtuslikud maastikud ei ole takistuseks~~ väärtuslike maastikutega arvestada kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. Kommentaar: vt MaaPS § 1 lg 4 ja KeÜS 5. peatükk Loamenetlus <https://www.riigiteataja.ee/akt/126062018012?leiaKehtiv> MaaPs arvestamine (vt lk 65 p 6 ja lk 66 p 8) tähendab seega ka KeÜS seaduse järgimist.
 15. Lk 40 Soovitame läbi mõelda, kas kohalikul omavalitsusel on konkreetseid ettepanekuid riiklikult kaitstavate kultuurimälestiste, 20. sajandi arhitektuuriobjektide jmt osas. Need objektid on otseselt seotud Muhu saare miljööväärtustega, mistõttu tuleks teemat käsitleda seostatult ja terviklikult.
 16. LK 46 Käesolevas üldplaneeringus määratud väärtuslikud põllumajandusmaad ei ole väärtuslikud põllumajandusmaad seaduse mõistes. Täpsustada, millise seaduse mõistes? Planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 14 mõistes need seda ilmselt on.
 17. Lk 47 esimene lõik (p. 8) Kaaluda sõnastuse muutmist. Väärtuslike põllumajandusmaadega ~~ei ole takistuseks~~ arvestada kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. Juhime tähelepanu ka üldisemale küsimusele - kui sisukas on õigusaktide järgimise kohustuse kehtestamine üldplaneeringuga? Vt ka nt lk 65: Maardlate kasutusele võtmine maavara väljamise

- eesmärgil toimub õigusaktides sätestatud korras, samuti õigusaktist kopeeritud tingimused, millega arvestada.
18. Lk 49 p. 11 Kaaluda sõnastuse muutmist. Rohelise võrgustiku koridoride ja tugialadega ei ole takistuseks arvestada kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel.
 19. Lk 51 palume üle vaadata teede ja liikluskorralduse peatüki 1. lõik: Üldplaneeringuga seatakse kohustus detailplaneeringujärgsete teede, tänavate, tehnovõrkude ja -rajatiste väljaehitamiseks detailplaneeringu realiseerimisest huvitatud isikule, kui vallaga ei lepita kokku teisiti. /.../, mis on ilmses vastuolus PlanS § 131. Ümber tuleb sõnastada ka järgnevad laused. Selgitame, et KOV seadusjärgset kohustust ei saa huvitatud isikule üle anda üldplaneeringuga vaid ainuüksi lepinguga, millega huvitatud isik selle kohustuse võtab.
 20. Lk 53 p. 3 Riigiteega paralleelselt kulgevate tehnovõrkude kavandamisel ~~tuleb~~ on soovitatav vältida nende kavandamist riigitee alusele maale. Juhime tähelepanu, et tee kuuluvusele vaatamata tuleb see esmalt läbi rääkida, välistada ei ole mõistlik, kuna võib tingida mitteotstarbekaid lahendusi.
 21. Lk 54 Perspektiivsed kattega teed. Täpsustada, millise kattega (nt kruusa- või mustkattega jne)?
 22. Lk. 59. Väikese väina tammi õhuliini kaablistse viimine merekaablistse juba toimub, vt <https://elering.ee/merekaabel-suurendab-saarte-varustuskindlust-ja-vahendab-ohuliinide-moju-linnustikule>, seega pole tegevust kavandatavana esitav käsitlus ega ka skeem 6.9.1.1. enam asja- ja ajakohane ning maakonnaplaneeringuga kavandatu on ellu viidud.
 23. Lk 67 punktis 7 viimases lõigus ning punktis 7.1 teises ja kolmandas lõigus on vastuolud korduva üleujutusega ala piiri määratlemisega. Punktis 7: Rannikul, kus korduva üleujutusega ala piiri ei ole määratud, on selleks põhikaardi järgne tavaline veepiir, punktis 7.1 teine lõik: Kui korduva üleujutusega ala piiri ei ole määratud, loetakse korduvalt üleujutatud ala piiriks ühe meetri kõrgune samakõrgusjoon, ning samuti punkt 7.1 kolmas lõik: Ranniku piirkondades, kus korduva üleujutusega ala piiri ei ole määratud, on selleks põhikaardi järgne tavaline veepiir. Palume teemakäsitlus korrastada.
 24. Palume kanda üldplaneeringusse maakonnaplaneeringu joonisel kajastatud sertifitseerimata kopteriväljak (vt Saare maakonnaplaneering 2030+ lk 47 <https://maakonnaplaneering.ee/saare-maakonnaplaneering>)
 25. Tehnovõrkude joonisel ei kajastu maakonnaplaneeringus olev riigikaitseline ehitis ja selle turvatsoon (radari piiranguvöönd).

Arutelul jõuti enamike märkuse osas üksmeelele. Lepiti kokku, et Muhu Vallavalitsus koostöös konsultantidega, kaaludes esitatud märkuseid, korrigeerib üldplaneeringut, misjärel rahandusministeeriumil on võimalik sellega uuesti tutvuda. Ootame Muhu Vallavalitsuselt vastust ettepanekutega arvestamise kohta.

Palume hoida Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Saare talitust kursis valla üldplaneeringu menetlusega ja teavitada kõikidest avalikest aruteludest, teavitused saata e-posti aadressile info@fin.ee.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Sarnet

regionaalvaldkonna asekanstler

Aire Mürsepp 715 5872

Aire.Mursepp@fin.ee

Muhu Vallavalitsus
vald@muhi.ee

Teie: 02.08.2019 nr 7-6/530
Meie: 30.08.2019 nr 9.3-4/19/4417-2

Muhu valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelnõu

Vastavalt planeerimisseaduse § 85 lõikele 1, esitasite Terviseameti lääne regionaalosakonnale (ametile) kooskõlastamiseks Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelnõu.

Muhu Vallavolikogu algatas valla üldplaneeringu koostamise ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise 17.02.2016 otsusega nr 121.

Üldplaneeringu koostamise eesmärgiks on Muhu valla ruumilise arengu põhimõtetes kokkuleppimine. Üldplaneeringuga lahendatakse lähtuvalt ruumilistest vajadustest planeerimisseaduse § 75 toodud ülesanded – määratakse planeeringuala kasutus- ja ehitustingimused; transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri üldised asukohad jt valla arenguks olulised teemad.

Üldplaneeringu koostamisega paralleelselt viiakse läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH), mis selgitab, kirjeldab ja hindab üldplaneeringu elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju ja määrab vajadusel mõjude leevendusmeetmed, arvestades üldplaneeringu eesmärke ja käsitletavat territooriumi.

Muhu vald on hõreda asustusega, asustus paikneb suhteliselt ühtlaselt üle saare. Ajalooliselt asusid rannikul traditsioonilised kalurikülad ja sisemaal põllumajandusega tegelevad külad, tänapäeval selge erisus külade vahel puudub. Vallas on 52 küla, mis on elanike arvu poolest pigem väikesed. Rahvaarvult suurim (ligi 200 elanikku) on Liiva küla, kuhu on koondunud erinevad teenused ja valdav osa saare töökohtadest.

Õhukese pinnakatte tõttu on Muhu valla territooriumil maapinnalt esimese aluspõhjalise veekompleksi põhjavesi laialdastel aladel reostuse eest looduslikult kaitsmata (väga kõrge reostusohhtlikkusega) või nõrgalt kaitstud (kõrge reostusohhtlikkusega). Seega on Muhu valla keskkonnanõueteks põhiküsimuseks põhjavee kaitse. Reoained uhatakse sademerikkal või lumesulamisperioodil põhjavette. Madalate salv- ja puurkaevude, mis varustavad veega enamikku saare majapidamisi, vee kvaliteet sõltub täielikult pinnasesse imuva vee kvaliteedist.

Lähtuvalt asjaolust, et Muhu vallas on põhjavesi looduslikult valdavalt kaitsmata või nõrgalt kaitstud, tuleb suurt tähelepanu pöörata põhjavett ohustada võivaid aineid sisaldavate maa-aluste ja maapealsete mahutite seisukorrale. Samuti tuleb jälgida, et kõik olemasolevad ja tulevikus kavandatavad (potentsiaalselt) keskkonnanõuetlikud objektid (peamiselt erinevad maapealsed ja maa-alused mahutid) ei kujutaks endast reaalselt ohtu ümbritsevale keskkonnale, eriti pinnasele ja põhjaveele.

Üldplaneeringuga nähakse ette tingimused/meetmed põhjavee hea seisundi ja varude tagamiseks:

- Põhjavee kasutamisel ja selle kaitse korraldamisel lähtutakse Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavast.
- Liiva küla reoveekogumisalal ja perspektiivis ühiskanaliseerimisega kaetaval alal (sõltuvalt Liiva küla keskuse maa-ala väljaehitamisest) tuleb tagada ühiskanaliseerimise ehitiste väljaehitamine, et säilitada kontroll piirkonna reoveepuhastuses, vähendada reostuskoormust põhjaveele ja tagada joogivee kvaliteedinõuetele vastava põhjavee kättesaadavus. Reoveekogumisala ja selle laienduse määratlemisega luuakse eeldused ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni väljaehitamiseks. Kuna ühisveevärgi ja ühiskanaliseerimise (ÜVK) arendamine toimub valla ÜVK arendamise kava alusel, siis on vajalik olemasoleva kava ülevaatamine lähtuvalt üldplaneeringu lahendusest ja elluviidavatest arendustest.
- Vastavalt ülevaatamise tulemustele tuleb vajadusel reoveekogumisala ja selle laienduse ulatust ÜVK arendamise kavas korrigeerida.

- Heit- ja sademevee juhtimisel pinnasesse tuleb järgida Vabariigi Valitsuse 29.11.2012 määrust nr 99 „Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed“.
- Reoveepuhasti kavandamisel on soovitatav küsida ekspertarvamust keskkonnatingimuste osas, millega tuleb reoveepuhasti projekteerimisel ja ehitamisel arvestada. Siinjuures tuleb arvestada nõudega, et heit- ja sademevee immutussügavus peab olema aasta ringi vähemalt 1,2 m ülalpool põhjavee kõrgeimat taset ning jääma 1,2 m kõrgemale aluspõhja kivimitest. Kui nõudeid immutussügavuse osas ei ole võimalik täita, tuleb paigaldada hermeetiline kogumismahuti ja tagada nõuetekohane reovee väljavedu selleks ette nähtud purgimiskohta.
- Kaitsmata põhjaveega aladel tuleb soodustada tsentraalsete lahenduste rajamist.
- Ettevõtete riskianalüüside koostamisel tuleb arvestada põhjavee reostuse riskiga.
- Uute suure tootlikkusega kaevude (nt tööstusettevõtted, kaevandused) tööle rakendumisel tuleb arvestada, et veetase ümbruskonna seni kasutatavates kaevudes (eriti salvkaevudes) võib langeda.
- Kaevandustegevuse kavandamisel tuleb põhjavee taseme muutustega seotud keskkonnameetmeid (sh leevendavaid meetmeid) rakendada võimalikult varakult.
- Koostöös Keskkonnaameti, Keskkonnainspektsiooni ja Terviseametiga seada sisse kord süsteemse teabe kogumiseks eramajapidamiste reoveekogumissüsteemide ja nende nõuetekohasuse kohta.

Üldplaneeringuga kavandatud tegevus ei avalda negatiivset mõju elanike joogivee kvaliteedile, kui tegevuste käigus järgitakse veekaitsenõudeid, sh välditakse pinnase ja põhjaveereostuse tekkimist ning reostuse tekkimisel likvideeritakse see operatiivselt ja asjatundlikult. Joogiveeallikana kasutatavad salvkaevud peavad olema nõuetekohaselt rajatud ja hooldatud. Salvkaevude reostustundlikkuse tõttu ei ole soovitatav rajada uusi salvkaeve joogiveeallikana. Hajaasustuses (põllumajandusaladel) on oluline vätamise ja sõnnikulaotamise nõuetest kinnipidamine, et reostus ei jõuaks põhjavette.

Kaitsmata ja nõrgalt kaitsstud põhjavee olemasoluga tuleb arvestada kanalisatsioonirajatiste kavandamisel ning muude pinnast ja põhjavett ohustada võivate objektide või tegevuste kavandamisel, samuti nende seisukorra tagamisel.

Terviseameti lääne regionaalosakond on tutvunud esitatud üldplaneeringu materjalidega ning kooskõlastab Muhu valla üldplaneeringu ja selle KSH eelhinnangu. Amet on nõus, et Muhu vallas tuleb suurt tähelepanu pöörata põhjavee kaitsmisele ja reovee käitlemisele, et tagada elanikele kvaliteedinõuetele vastav joogivesi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Juhkam

lääne regionaalosakonna juhataja

Kristel Kallaste 56 293 251

kristel.kallaste@terviseamet.ee

VEETEEDE AMET

Raido Liitmäe
Muhu Vallavalitsus
vald@muhu.ee

Teie 02.08.2019 nr 7-6/530

Meie 27.08.2019 nr 6-3-1/1805

**Muhu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju
strateegilise hindamise eelnõu koostöölastamine**

Oleme läbi vaadanud Teie poolt edastatud Muhu valla üldplaneeringu eelnõu (Hendrikson&KO 2019) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu (Skepast&Puhkim projekt nr 2016-0070 07.06.2019) materjalid ning juhime tähelepanu puudustele üldplaneeringu eelnõu tabelis 5.7.1.

Nimelt ei vasta tabelis esitatud veesõiduki suurim süvis Koguva ja Kesse-Jaani sadamas viimase hüdrograafilise mõõdistuse andmetele (vt <https://gis.vta.ee/nutimeri/>, kihiloendist sisse lülitada kiht HIS sügavuspunktid koos alamkihiga).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaidi Katus
hüdrograafia ja navigatsioonimärgistuse
teenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Ott Küüsmäa
620 5682, Ott.Kyysmaa@vta.ee

Valge 4 / 11413 Tallinn / 620 5500 / eva@vta.ee / www.veeteedeamet.ee
Registrikood 70002414

LÄÄNERANNA VALLAVALITSUS

KORRALDUS

Lihula

8. august 2019 nr 470

Muhu valla üldplaneeringu eelnõu kooskõlastamine

Muhu Vallavalitsus esitas 02.08.2019.a kirjaga nr 7-6/530 Lääneranna Vallavalitsusele Muhu valla üldplaneeringu eelnõu kooskõlastamiseks.

Planeerimisseaduse § 76 lõike 1 kohaselt koostatakse üldplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi üldplaneering käsitleb, ja planeeringualaga piirnevate kohaliku omavalitsuse üksustega. Lääneranna Vallavolikogu on 14.12.2017.a määrusega nr 7 delegeerinud kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud küsimuste otsustamise Lääneranna Vallavalitsusele.

Läbivaadanud Muhu valla üldplaneeringu eelnõu, kooskõlastab Lääneranna Vallavalitsus üldplaneeringu eelnõu märkusteta.

Planeerimisseaduse § 76 lõike 1, Lääneranna Vallavolikogu 14.12.2017 määruse nr 7 „Otsustusõiguse ja ülesannete täitmise delegeerimine” § 1 alusel, annab Lääneranna Vallavalitsus

korralduse:

1. Kooskõlastada Muhu valla üldplaneeringu eelnõu.
2. Korraldus jõustub teatavakstegemisest.
3. Käesolevat korraldust on õigus vaidlustada 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal vaiet esitama õigustatud isik korraldusest teada sai või oleks pidanud teada saama, esitades vaide Lääneranna Vallavalitsusele haldusmenetluse seadusega vaidemenetlusele kehtestatud korras. Korralduse peale on kaebeõigusega isikul õigus esitada kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku §-s 46 sätestatud tähtaegadel ja halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

(allkirjastatud digitaalselt)

Margus Källe
vallavanema asetäitja

Cariina Pähk
vallasekretär